

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 10 lutego 2023 r.

BADK.DPK.133.163.2022 MKo

P10-88/22	Data wpływu petycji 12 grudnia 2022 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 10 lutego 2023 r.

**USTAWA O OCHRONIE ZWIERZĄT,
PRAWO O OCHRONIE ŚRODOWISKA**

TEMAT

UREGULOWANIE WARUNKÓW POSIADANIA PSA

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna.

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt oraz ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, w celu uregulowania warunków posiadania psa.

UZASADNIENIE WNOSZĄCYCH PETYCJE:

Autor petycji postuluje wprowadzenie licencji na posiadanie psów.

Wnioskodawca w uzasadnieniu petycji podniósł, że psy bywają niebezpieczne, ale o wiele bardziej uciążliwy dla otoczenia jest hałas wytwarzany podczas szczekania czy też wycia psa. Ponadto wskazał, że szczekanie ma charakter impulsowy i nie rzadko w pikach przekracza 100 dB. Taki wynik znacznie przekracza dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone w przepisach. W niektórych przypadkach szczekanie i wycie psów występuje całymi dniami i nocami, ma miejsce w bezpośrednim sąsiedztwie osób, które starają się wypoczywać po pracy.

Autor petycji przywołał rozwiązania prawne zastosowane w innych państwach. W Niemczech, jak napisano w uzasadnieniu, „problem hałasującego psa wystarczy zgłosić do magistratu, który zajmuje się sprawą”. Natomiast w Anglii, aby posiadać psa należy najpierw wziąć psa ze schroniska i udowodnić, że właściwie się nim opiekuje.

Wnoszący petycję podniósł, że w Polsce informowanie urzędników, jak i Policji nie przynosi żadnego efektu, po za pouczeniem właściciela psa, co w konsekwencji prowadzi jedynie do chwilowej poprawy. W opinii petytora, wprowadzenie licencji na posiadanie psa pozwoli zwiększyć odpowiedzialność właścicieli psów oraz ułatwi możliwość rozwiązywania opisanych problemów.

STAN PRAWNY:

Dyrektywa 2002/49/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 czerwca 2002 r. odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku (Dz. U. UE. L. z 2002 r., Nr 189, poz. 12) w art. 1 ust. 1 stawia za cel zdefiniowanie wspólnego podejścia do unikania, zapobiegania lub zmniejszania szkodliwych skutków narażenia na działanie hałasu, w tym jego dokuczliwości, na podstawie ustalonych priorytetów. W tym celu zarządza się stopniowe wdrażanie następujących działań:

a) ustalenie stopnia narażenia na hałas w środowisku poprzez sporządzanie map hałasu przy zastosowaniu wspólnych dla Państw Członkowskich metod oceny;

b) zapewnienie społeczeństwu dostępu do informacji dotyczącej hałasu w środowisku i jego skutków;

c) przyjęcie przez Państwa Członkowskie, na podstawie danych uzyskanych z map hałasu, planów działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu hałasu w środowisku i obniżania jego poziomu tam, gdzie jest to konieczne, zwłaszcza tam, gdzie oddziaływanie hałasu może powodować szkodliwe skutki dla ludzkiego zdrowia, oraz zachowanie jakości klimatu akustycznego środowiska tam, gdzie jest ona jeszcze właściwa.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) stanowi, że własność jako jedno z podstawowych praw podlega ochronie konstytucyjnej. Gwarancję równej ochrony dla wszystkich podmiotów prawa własności wprowadzono ustawą zasadniczą, jej art. 64 zapewnia każdemu prawo do własności (ust.1), jak i jego ochronę (ust. 2).

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 ze zm.) w art. 144 stanowi, iż właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.

Zgodnie z art. 222 § 2, przeciwko osobie, która narusza własność w inny sposób aniżeli przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą, przysługuje właścicielowi roszczenie o przywrócenie stanu zgodnego z prawem i o zaniechanie naruszeń.

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151 ze zm.) w części szczególnej, rozdziale VIII, ustanawia wykroczenia przeciwko porządkowi spokojowi publicznemu.

Art. 51 § 1 stanowi, że kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny (na zasadach ogólnych, tj. od 20 zł do 5 tys. zł). Można zatem ukarać właściciela/opiekuna psa m.in. za uciążliwe szczekanie.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 ze zm.) określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- zasady ustalania: dopuszczalnego poziomu hałasu przenikającego do środowiska:

- a) warunków ochrony zasobów środowiska,
- b) warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska,
- c) kosztów korzystania ze środowiska.

Ponadto ustawa określa obowiązki organów administracji oraz odpowiedzialności sankcje (art. 1 pkt 4 i 5).

Zgodnie z art. 112 ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez:

- utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie;
- zmniejszanie poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Zgodnie z art. 113 ust. 1 minister właściwy do spraw klimatu, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku kierując się potrzebą zapewnienia należytej ochrony środowiska przed hałasem oraz mając na uwadze przepisy prawa Unii Europejskiej odnoszące się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. z 2014 r. poz. 112) na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska określa:

1) zróżnicowane dopuszczalne poziomy hałasu określone wskaźnikami hałasu L_{DWN} , L_N , $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$ dla następujących rodzajów terenów przeznaczonych:

- pod zabudowę mieszkaniową,
- pod szpitale i domy opieki społecznej,
- pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- na cele uzdrowiskowe,
- na cele rekreacyjno-wypoczynkowe,
- na cele mieszkaniowo-usługowe;

2) poziomy hałasu z uwzględnieniem rodzaju obiektu lub działalności będącej źródłem hałasu;

3) okresy, do których odnoszą się poziomy hałasu, jako czas odniesienia.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 572 ze zm.) nakłada na właścicieli zwierząt domowych obowiązek zapewnienia odpowiednich warunków.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy kto utrzymuje zwierzę domowe, ma obowiązek zapewnić mu pomieszczenie chroniące je przed zimnem, upałami i opadami atmosferycznymi, z dostępem do światła dziennego, umożliwiające swobodną zmianę pozycji ciała, odpowiednią karmę i stały dostęp do wody.

Ponadto, zabrania się trzymania zwierząt domowych na uwięzi w sposób stały dłużej niż 12 godzin w ciągu doby lub powodujący u nich uszkodzenie ciała lub cierpienie oraz niezapewniający możliwości niezbędnego ruchu. Długość uwięzi nie może być krótsza niż 3 m (art. 9 ust. 2).

INFORMACJE DODATKOWE:

Wykroczenie z art. 51 § 1 k.w. polega na tym, że sprawca wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny lub wywołuje zgorszenie w miejscu publicznym.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2002 r., sygn. akt III KKN, istota wykroczenia z art. 51 k.w. jest uzależniona od szczególnych znamion strony podmiotowej, charakteryzujących się umyślnym okazaniem przez sprawcę lekceważeniem dla ogólnie przyjętych norm zachowania. W realiach niniejszej sprawy obwiniona hoduje 2 psy, trzyma je w domu i wypuszcza na dużą działkę by załatwiły potrzeby fizjologiczne, a psy mają w zwyczaju szczekać i pilnować terenu działki właściciela. Nie zachodzi sytuacja, by obwiniona umyślnie szczuła psy, by celowo szczekały i zakłócały spokój pokrzywdzonemu.¹

Dzisiejsze orzecnictwo w zakresie immisji sąsiedzkich zwierząt domowych jak i postępowania wykroczeniowego związanego z zakłócaniem spokoju przez psa jest bardzo bogate.

Wyrok Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 11 maja 2016 r., sygn. akt I C 149/14 - w treści sentencji wyroku zakazano prowadzenia poza budynkiem całkowicie zamkniętym hodowli papug, których odgłosy uniemożliwiały sąsiadom ich właścicieli normalne funkcjonowanie na ich nieruchomości.

Wyrok Sądu Okręgowego w Legnicy z dnia 6 grudnia 2022 r., sygn. akt IV Ka 629/22, w którym stwierdzono, że obwiniony decydując się na rozpoczęcie hodowli psów na przydomowej działce, zlokalizowanej w spokojnej okolicy, gdzie znajdują się domy mieszkalne i gdzie najbliższym sąsiadem jest rodzina wychowująca niepełnosprawne dziecko, powinien się liczyć z odpowiedzialnością za wykroczenie z art. 51 § 1 k.w., gdyż takie zachowanie w realiach tej konkretnej sprawy może być uznane za godzące w zasady

¹ Wyrok Sądu Rejonowego w Legionowie z dnia 4 sierpnia 2020 r. II W 227/20. Opublikowano w LEX.

współżycia społecznego i naruszające reguły dobrego sąsiedztwa. Nie trzeba bowiem wiedzy specjalnej, by wiedzieć, że hodowla psów wywołuje uciążliwy hałas (szczekanie), trudny do zaakceptowania w miejscu, w którym mieszkają ludzie i posiadają swoje centrum życiowe.

Wyroki dotyczące zakłócania spokoju przez szczekającego psa zapadły już w okresie międzywojennym. Czasem spory docierały aż do ówczesnego Sądu Najwyższego, czego dowodem jest Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 września 1936 r. (sygn. akt I K 434/36).

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu zaznaczył, że „utrzymanie w życiu zbiorowym bezwzględniego spokoju, tj. stanu, w którym jednostka nie mogłaby być w żaden sposób przez innych członków danej zbiorowości niepokojona, jest oczywiście niemożliwe i każda osoba, wchodząca w skład społeczeństwa, narażona jest z natury rzeczy na odnoszenie licznych wrażeń zmysłowych, będących następstwem obracania się w danej strefie innych jednostek ludzkich. Życie jednak określa swobodzie jednostek pewne granice, ustalając bądź drogą przepisów prawnych, bądź powszechnie uznanych zwyczajów, reguły zachowania się i postępowania, których celem jest sprowadzenie nieuniknionego w życiu zbiorowym wzajemnego niepokojenia się do pewnej określonej miary, uwzględniającej z jednej strony interes jednostki, a z drugiej interes ogółu, a których naruszenie uważane jest za uchybienie, zagrażające stanowi, którego utrzymanie leży w interesie publicznym.

Nieuniknione w obecnym stanie kultury życia codziennego nocne hałasy, np. turkot wozu po bruku, szczekanie stróżującego psa, gdy ktoś obcy przechodzi koło domu, muszą być uważane za normalne i nie mogą służyć za podstawę zastosowania art. 30 pr. o wyk. Inaczej jednak ustosunkować się należy do hałasów przekraczających zwykłą normę, jak uporczywe wycie i szczekanie psa, noc po nocy, bez szczególnych zewnętrznych powodów.”

OPRACOWAŁ

Maciej Kowalski

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz